

Sygn. akt I UK 199/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z odwołania małoletniego B. E. reprezentowanego przez M. E.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w P.
o rentę rodzinną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 listopada 2014 r.,
skargi kasacyjnej małoletniego B. E. reprezentowanego przez M. E.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 9 października 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 9 października 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] w sprawie z odwołania małoletniego B. E. reprezentowanego przez M. E. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w P. o prawo do renty rodzinnej, oddalił apelację strony powodowej.

Małoletni B. E. reprezentowany przez matkę M. E. zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podniósł, że w sprawie występuje następujące istotne zagadnienie prawne: „Czy dowody z przesłuchania stron i świadków mogą stanowić podstawę ustalenia stażu ubezpieczeniowego zmarłego w sytuacji, gdy strona nie ma możliwości ustalenia tej okoliczności za pomocą dowodów z dokumentów z uwagi na fakt, iż dokumenty te mogą znajdować się w posiadaniu osoby trzeciej,

która nie chce ich wydać, bądź nie jest już w ich posiadaniu i zostały jednocześnie zagubione przez organ rentowy?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji. Artykuł 398⁴ k.p.c. określa wymogi formalne skargi kasacyjnej. Skarga kasacyjna powinna, poza spełnieniem wymagań przewidzianych dla pisma procesowego, zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części, przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie oraz wniosek o uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (art. 398⁴ § 1 k.p.c.).

Istotą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia jest wykazanie przez skarżącego okoliczności, które podlegają rozważeniu przez Sąd Najwyższy podczas przedsądu, czyli wstępnego badania sprawy, mającego na celu stwierdzenie występowania jednej z przesłanek skargi, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Przesłankami tymi są: 1) występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, 2) potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) nieważność postępowania lub 4) oczywista zasadność skargi. Podstawowym celem instytucji przedsądu jest bowiem rozważenie, czy w skardze kasacyjnej podniesiono okoliczności, których rozważenie przez Sąd Najwyższy będzie wkładem w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni. Tylko wtedy wykazany zostaje publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wskazania za pomocą wywodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe

interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wnioski o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51; z dnia 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126; z dnia 31 stycznia 2013 r., II CSK 479/12, LEX nr 1293729).

Przedstawiona przez skarżącego kwestia nazwana przez niego istotnym zagadnieniem prawnym nie spełnia wskazanych wyżej wymogów w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Postawione pytanie nie ujawnia w dostatecznym stopniu zagadnienia prawnego, które mogłoby wynikać na tle podstaw zaskarżonego wyroku. Zostało przedstawione bez wskazania przepisu prawa, z którym skarżący wiąże wskazane zagadnienie oraz bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów, na tle których wynika. Określonego w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymagania nie spełnia sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451). Obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie istotnego zagadnienia prawnego w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c., sformułowanie zagadnienia powinno

więc odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego (postanowienia Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817; z 15 maja 2014 r., III SK 74/13, LEX nr 1482421; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575). W sprawie natomiast także uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera żadnych argumentów prawnych, wskazujących na to, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne.

Rzeczą Sądu Najwyższego przy ocenie, czy skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, nie jest doszukiwanie się w uzasadnieniu podstaw skargi kasacyjnej argumentacji mającej wykazać istnienie istotnego zagadnienia prawnego. Przedstawienie takiej argumentacji w uzasadnieniu podstaw skargi służy bowiem jedynie wykazaniu zarzucanego naruszenia prawa materialnego lub procesowego. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r., III UK 10/11, LEX nr 1124105). Kwestia istnienia zagadnienia prawnego uchyla się więc spod oceny Sądu Najwyższego dokonywanej na etapie przesądu.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.